

У монографії розглядаються питання етіології, патогенезу, клініки, діагностики, класифікації, лікування та профілактики найбільш поширеної патології зубощелепної системи вторинних деформацій.

Викладено сучасні погляди на розвиток даної патології, вперше наведено біомеханічний аналіз особливостей і методів лікування різних клінічних форм на основі аналізу вітчизняних і зарубіжних розробок.

Монографія призначена для студентів стоматологічних факультетів, інтернів, лікарів-стоматологів.

БЕЛІКОВ Олександр – доктор медичних наук, професор, академік УАН.

БЕЛІКОВА Наталія – доцент, кандидат медичних наук.

ШАЙКО-ШАЙКОВСЬКИЙ Олександр – доктор технічних наук, професор

FOR AUTHOR USE ONLY

Беліков, Белікова, Шайко-Шайковський

Олександр Беліков
Наталія Белікова
Олександр Шайко-Шайковський

ВТОРИННІ ЗУБОЩЕЛЕПНІ ДЕФОРМАЦІЇ

LAP **LAMBERT**
Academic Publishing

**Олександр Бєліков
Наталія Бєлікова
Олександр Шайко-Шайковський**

ВТОРИННІ ЗУБОЩЕЛЕПНІ ДЕФОРМАЦІЇ

FOR AUTHOR USE ONLY

FOR AUTHOR USE ONLY

Олександр Бєліков
Наталія Бєлікова
Олександр Шайко-Шайковський

ВТОРИННІ ЗУБОЩЕЛЕПНІ ДЕФОРМАЦІЇ

FOR AUTHOR USE ONLY

LAP LAMBERT Academic Publishing

Imprint

Any brand names and product names mentioned in this book are subject to trademark, brand or patent protection and are trademarks or registered trademarks of their respective holders. The use of brand names, product names, common names, trade names, product descriptions etc. even without a particular marking in this work is in no way to be construed to mean that such names may be regarded as unrestricted in respect of trademark and brand protection legislation and could thus be used by anyone.

Cover image: www.ingimage.com

Publisher:

LAP LAMBERT Academic Publishing

is a trademark of

Dodo Books Indian Ocean Ltd. and OmniScriptum S.R.L Publishing group

Str. Armeneasca 28/1, office 1, Chisinau MD-2012, Republic of Moldova, Europe

Printed at: see last page

ISBN: 978-620-5-51855-7

Copyright © Олександр Беліков, Наталія Белікова,
Олександр Шайко-Шайковський

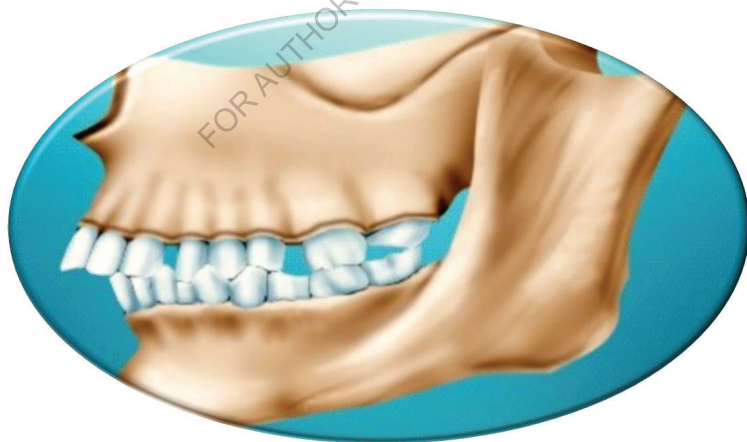
Copyright © 2022 Dodo Books Indian Ocean Ltd. and OmniScriptum S.R.L
Publishing group

FOR AUTHOR USE ONLY

О.Б. БЕЛІКОВ, Н.І. БЕЛІКОВА,
О.Г. ШАЙКО-ШАЙКОВСЬКИЙ

ВТОРИННІ ЗУБОЩЕЛІПНІ ДЕФОРМАЦІЇ

SECONDARY DENTOFACIAL
DEFORMATIONS

УДК 616.314.2-007.1-02-092-07-08

ISBN 978-620-5-51855-7

Рекомендовано до видання рішенням вченої ради Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці, протокол № 8 від 26 квітня 2018 року.

Автори:

БЕЛІКОВ Олександр Борисович – доктор медичних наук, завідувач кафедри ортопедичної стоматології Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», Чернівці, професор, академік УАН.

БЕЛІКОВА Наталія Іванівна – кандидат медичних наук, асистент кафедри ортопедичної стоматології Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», Чернівці.

ШАЙКО-ШАЙКОВСЬКИЙ Олександр Геннадійович – доктор технічних наук, професор кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики Інституту фізичних, технічних та комп'ютерних наук Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича, професор.

By O. Belikov, N. Belikova, O. Shajko-Shajkovskyi.

The monograph examines the questions of etiology, pathogenesis, clinic, diagnosis, classification, treatment and prevention of the most common pathology of dentoalveolar system of secondary deformations. Presents modern views on the development of this pathology, given a biomechanical analysis of the characteristics and methods of treatment for different clinical forms on the basis of analysis of domestic and foreign developments. The monograph is intended for students of stomatological faculties, interns, doctors-dentists.

Беликов А.Б., Беликова Н.И., Шайко-Шайковський О.Г.

В монографіи рассмотрены вопросы этиологии, патогенеза, клиники, диагностики, систематизации, лечения и профилактики одной из наиболее распространенных патологий зубочелюстной системы – вторичных деформаций. Представлены современные взгляды на развитие этой патологии, дан биомеханический анализ, особенности и методика лечения при различных клинических формах на основании анализа отечественных и зарубежных разработок. Монография рассчитана на студентов стоматологических факультетов, врачей-интернов, практикующих врачей-стоматологов.

Рецензенти:

Рожко Микола Михайлович - доктор медичних наук, професор, ректор ДНЗУ «Івано-Франківський національний медичний університет», Лауреат Державної премії України, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри стоматології факультету післядипломної освіти.

Король Михайло Дмитрович – доктор медичних наук, професор кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів-ортопедів ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава.

ISBN 978-620-5-51855-7

ПЕРЕДМОВА

9днією із найпоширеніших патологій зубощелепного апарату є вторинні деформації. Вони виникають після прорізування постійних зубів та формування зубних дуг, порушуючи їх витривалість до функціональних навантажень, повноцінну функцію та естетичний оптимум.

Різноманіття клінічних форм деформацій зубних рядів потребує науково-обґрунтованого підходу до вирішення питання їх усунення при підготовці до протезування. Дослідження показали, що вторинні деформації зубощелепої системи можуть спостерігатися як при збережених зубних рядах у випадках множинного каріозного ураження оклюзійних поверхонь зубів, анатомічно неправильного відновлення оклюзійних поверхонь коронок жувальних зубів або їх контактних поверхонь після пломбування або некоректного протезування (Беляев Е.В., 2015), так і при частковій втраті зубів у всіх вікових групах (Иванов В.А. и соавт., 2007).

Процеси, що відбуваються при деформації зубних рядів, вивчалися багатьма авторами (Король М.Д., 2003; Zhelezny S.P. et al., 2007; Иванов В.А. и соавт., 2010; Лепилин А.В., 2010; Лапина Н.В., 2011). Встановлено, що виключення частини зубів з функції повноцінного жування внаслідок оклюзійних порушень або втрати антагоністів викликає різні зміни морфологічного та обмінного характеру в зубощелепному апараті, які можуть розвиватися в будь-якому віці (Kravtshvili S., et al., 2014). При збережених зубних рядах вторинні деформації частіше зустрічаються у молодих людей у віці 18-25 років (Беляев Е.В., 2015; Железная Ю.К., Железный С.П., 2015). В той час, як вторинні деформації при частковій втраті зубів зубних рядів спостерігаються в 14-73 % випадків (Король М.Д., 1999, 2003; Ковалюк А.В., Ожоган З.Р., 20013).

Дефекти зубних рядів, ускладнені вторинними деформаціями, в наслідок підвищеного функціонального навантаження на зуби призводять до глибоких морфологічних та функціональних змін. Крім того, поєднання вторинних деформацій з іншими змінами зубощелепного апарату, а також подібні форми патології викликають в окремих випадках утруднення при діагностиці, а іноді і перешкоджають звичайним методам протезування, потребують нормалізації оклюзійних співвідношень у результаті тривалої підготовки до протезування.

Тому різноманіття вторинних деформацій зубних рядів, їх етіології, патогенезу, клінічних форм, діагностичних підходів та методів їх лікування вимагають узагальнення. Саме цьому і присвячена ця монографія.

Автори з вдячністю приймуть всі пропозиції і критичні зауваження.

ЗМІСТ

Передмова.....	3
Вступ.....	4
Розділ 1. Етіологія та патогенез зубощелепних деформацій.....	5
1.1. Деформації, що відносяться до першої групи.....	5
1.2. Деформації, що відносяться до другої групи.....	14
1.3. Вікова характеристика вторинних деформацій.....	22
Розділ 2. Класифікації зубощелепних деформацій.....	25
Розділ 3. Клінічні, морфологічні та функціональні зміни.....	30
3.1. Клініка деформацій, при вертикальному переміщенні зубів.....	30
3.2. Клініка деформацій, при переміщеннях зубів у сагітальній площині.....	43
3.3. Деформації зубних рядів, що виникли на фоні глибокого прикусу.....	51
3.4. Морфологія деформованих зубних рядів і альвеолярного відростка.....	54
3.5. Морфофункціональні зміни зубощелепного апарату при частковій втраті зубів.....	56
Розділ 4. Обстеження хворого із вторинною зубощелепною деформацією.....	60
Розділ 5. Біомеханіка вторинних зубощелепних деформацій.....	68
Розділ 6. Лікування та профілактика вторинних зубощелепних деформацій.....	85
6.1. Лікування деформацій зубних рядів і прикусу, що утворилися в результаті ураження твердих тканин зубів.....	86
6.2. Лікування хворих із деформаціями зубних рядів і прикусу, що пов'язані із недостатністю тканин пародонта.....	88
6.3. Метод дезоклюзії.....	90
6.4. Усунення оклюзійних порушень шляхом пришліфовування горбків зубів.....	92
6.5. Усунення оклюзійних порушень шляхом вкорочення зубів.....	95
6.6. Усунення оклюзійних порушень шляхом змін міжальвеолярної висоти.....	96
6.7. Ортодонтичний метод усунення оклюзійних порушень при зубощелепних деформаціях.....	104
6.8. Апаратурно-хірургічний метод усунення порушень оклюзії.....	114
6.9. Ортодонтично-фізіотерапевтичний метод лікування вертикальних вторинних деформацій.....	121
6.10. Хірургічний метод усунення порушень оклюзії при зубощелепних деформаціях.....	123
6.11. Виправлення оклюзійних порушень при деформаціях шляхом протезування.....	125
Післямова.....	139
Список використаної літератури.....	142

CONTENT

Preface	3
Introduction	4
Section 1. Etiology and pathogenesis of dentoalveolar deformations	5
1.1. Deformations belonging to the first group	5
1.2. Deformations, belong to the second group	14
1.3. Age characteristics of secondary deformations ...	22
Section 2. Classification of dentoalveolar deformities	25
Section 3. Clinical, morphological and functional changes	30
3.1. Clinic of deformations, with vertical movement of teeth	30
3.2. Clinic of deformations, with movements of teeth in the sagittal plane	43
3.3. Deformations of the dentition formed on the background of deep bite	51
3.4. Morphology of deformed dentition and alveolar process	54
3.5. Morphofunctional changes in the dentoalveolar apparatus with partial loss of teeth	56
Section 4. Examination of a patient with secondary dentoalveolar deformation ..	60
Section 5. Biomechanics of secondary dentoalveolar deformations	68
Section 6. Treatment and prevention of secondary dentoalveolar deformations	85
6.1. Treatment of deformations of dentition and occlusion as a result of damage to hard teeth tissues	86
6.2. Treatment of patients with deformations of dentition and occlusion, associated with insufficient periodontal tissue	88
6.3. Method of disocclusal	90
6.4. Elimination of occlusal disorders by grinding of the denticles.....	92
6.5. Elimination of occlusal disorders by shortening the teeth	95
6.6. Elimination of occlusal disorders by changes in interalveolar height	96
6.7. Orthodontic method of eliminating occlusal disorders in dentoalveolar deformations	104
6.8. Apparatus-surgical method of elimination of occlusion disorders	114
6.9. Orthodontic-physiotherapeutic method of treatment of vertical secondary deformations	121
6.10. Surgical method of eliminating occlusion disorders in dentoalveolar deformations	123
6.11. Correction of occlusal disorders with deformities by prostheses.....	125
Conclusion.....	139
The list of references	142

Беліков Олександр Борисович – завідувач кафедри ортопедичної стоматології Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», Чернівці, доктор медичних наук, професор, Академік УАН - Української академії наук, член-кор. РАЕ.

Автор більше 230 друкованих праць, 2 монографій, співавтор 7 навчально-методичних і навчальних посібників, українсько-, англійсько-, російського стоматологічного словника, 9 патентів на винахід (2 міжнародного зразка), 1 інформаційного листа, 2 нововведення, 1 методичної рекомендації.

Докторська дисертація – *«Ортопедична реабілітація хворих з післяопераційними дефектами щелеп і м'яких тканин обличчя»*

Белікова Наталія Іванівна – асистент кафедри ортопедичної стоматології Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», Чернівці, кандидат медичних наук, Автор 32 друкованих праць, співавтор 1 монографії, автор навчально-методичного посібника, співавтор українсько-, англійсько-, російського стоматологічного словника, співавтор 2-х навчальних посібників, 2 патентів на винахід, 1 нововведення.

Кандидатська дисертація - *«Основи біомеханіки шинування рухомих зубів»*

Шайко-Шайковський Олександр Геннадійович – професор кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики Інституту фізичних, технічних та комп'ютерних наук Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича, доктор технічних наук, професор, Академік ІНАРН – Ізраїльської незалежної академії розвитку наук, член-кор. міжнародної Академії інформатизації, член міжнародного наукового товариства з експериментальної механіки (SEM) США. Автор 507 друкованих праць, співавтор 6 монографій, співавтор 9

навчальних посібників, 44 патентів на винахід, (4 міжнародного зразка), співавтор 4-х томного тлумачного україно - російсько - англійського словника з прикладної фізики.

Докторська дисертація - *«Основи побудови метало-полімерних конструкцій біотехнічних систем остеосинтезу»*

БЕЛІКОВ ОЛЕКСАНДР БОРИСОВИЧ
БЕЛІКОВА НАТАЛІЯ ІВАНІВНА
ШАЙКО-ШАЙКОВСЬКИЙ ОЛЕКСАНДР ГЕННАДІЙОВИЧ

ВТОРИННІ ЗУБОЩЕЛЕПНІ ДЕФОРМАЦІЇ

Монографія

FOR AUTHOR USE ONLY